

PBD 5.1 Hidupan Liar di Malaysia

- (a) Beruang madu
(b) Tapir
(c) Penyu
(d) Memerang
(e) Harimau Malaya
(f) Gajah / Gajah Pygmy
(g) Kancil
(h) Orang utan
(i) Dugong
(j) Monyet Belanda
(k) Helang merah
(l) Ular sawa
- (a) (i) Gajah
(ii) Tanah rendah
(b) (i) Helang merah
(ii) Hutan dipterokarpa
(c) (i) Harimau Malaya
(ii) Hutan pamah
(d) (i) Beruang madu
(ii) Hutan tropika
(e) (i) Orang utan
(ii) Hutan tropika
(f) (i) Tapir
(ii) Hutan tropika

PBD 5.2 Kepentingan Hidupan Liar di Malaysia

- (a) Keseimbangan ekosistem
(b) Ekopelancongan
(c) Pendidikan

4.

- (a) Keseimbangan ekosistem

Keseimbangan ekosistem amat penting bagi meneruskan kelangsungan hidup bagi haiwan dan tumbuh-tumbuhan. Hidupan liar ialah sebahagian daripada komponen siratan makanan. Keseimbangan ekosistem akan terjejas jika mana-mana organisma dalam aras trofik diganggu.

- (b) Ekopelancongan

Ekopelancongan ialah pelancongan yang berasaskan sumber dan pemeliharaan alam semula jadi. Ekopelancongan memberi peluang kepada masyarakat untuk melihat dan berinteraksi dengan hidupan liar, mendidik masyarakat tentang pentingnya usaha pemuliharaan hidupan liar dan membuka peluang pekerjaan kepada penduduk tempatan. Contoh peluang pekerjaan dalam bidang ekopelancongan ialah pemandu pelancong, pengendali hidupan liar dan jurulatih skuba.

- (c) Pendidikan

Pusat pemuliharaan hidupan liar menyediakan kemudahan pengajaran dan pembelajaran tentang hidupan liar dan menggalakkan usaha penyelidikan dan pembangunan. Pengenalan biodiversiti dalam mata pelajaran Geografi dan Sains membolehkan murid mengenal spesies haiwan dan tumbuh-tumbuhan. Lawatan ke hutan simpan memberi maklumat kepada murid tentang biodiversiti dalam kehidupan.

PBD 5.3 Kegiatan Manusia yang Mengancam Hidupan Liar di Malaysia

- (a) Pembalakan
(b) Pembinaan pengangkutan dan perhubungan
(c) Pertanian ladang
- (a) Harimau Malaya
(b) Gajah
(c) Penyu
(d) Penyu
(e) Dugong
(f) Hidupan akuatik
(g) Gajah/badak Sumatera
(h) Tapir
- (a) (i) habitat
(ii) makanan; keseimbangan ekosistem
(b) (i) ketenteraman hidupan liar
(ii) habitat hidupan liar
(c) (i) habitat
(ii) air; hidupan air
(d) (i) habitat; makanan
(ii) keselamatan

PBD 5.4 Usaha Pemeliharaan dan Pemuliharaan Hidupan Liar di Malaysia

- (a) Hidupan liar yang diancam kepupusan dilindungi dan memastikan bilangannya terus bertambah. Contohnya, gajah, orang utan, tenggiling, harimau Malaya dan pelbagai jenis burung.
(b) Memelihara keseimbangan ekosistem bagi meneruskan kelangsungan hidup bagi haiwan dan tumbuh-tumbuhan di sesuatu habitat.
(c) Hidupan liar sangat diperlukan untuk membangunkan ekopelancongan yang membuka pelbagai peluang pekerjaan, perniagaan dan sumber pendapatan negara.
- (a) (i) Penguatkuasaan undang-undang
(ii) Kempen kesedaran
(iii) Pusat konservasi dan taman negara
(iv) Pewartaan hutan simpan
(v) Pendidikan alam sekitar

- (b) (i) B
- (ii) C
- (iii) D
- (iv) A
- (v) E

10. Aktiviti PAK-21

11. Aktiviti PAK-21

Praktis Masteri 5

BAHAGIAN >>>A

1. B	2. D	3. A	4. C	5. D
6. B	7. D	8. A	9. D	10. B

BAHAGIAN >>>B

1. (a) **P** : Penyu (1m)
Q : Orang utan (1m)
R : Tenggiling (1m)
- (b) **P** : Omnivor (1m)
Q : Omnivor (1m)
R : Karnivor (1m)
- (c) (i) F1 Mewujudkan peluang pekerjaan (1m)
H1 Pengendali hidupan liar, pemandu pelancong (1m)
- (ii) F2 Menjana pendapatan (1m)
H2 Ekopelancongan – kemudahan penginapan, makanan, kraf tangan (1m)
2. (a) **P**: Pusat Konservasi Gajah Kebangsaan Kuala Gandah (1m)
Q: Tempat Perlindungan Hidupan Liar Lanjak Entimau (1m)
R: Pusat Pemuliharaan Orang Utan Sepilok (1m)
- (b) F1 Memelihara hidupan liar dalam habitat asal sebelum dilepaskan ke tempat asal. (1m)
F2 Mengkaji diet dan pembiakan hidupan liar supaya hidupan liar kekal sihat dan melahirkan generasi seterusnya. (1m)
F3 Pembiakan dalam kurungan dijalankan bagi hidupan liar yang sukar membiak. (1m)
F4 Memberi peluang orang ramai berekreasi bersama hidupan liar untuk menimbulkan rasa cintakan hidupan liar sambil mengenali habitat dan tabiat hidupan liar. (1m)
- (c) (i) F1 Kempen kesedaran (1m)
H1 Memberi kesedaran kepada masyarakat tentang kepupusan hidupan liar, contohnya Kempen *Save The Day* (1m)
- (ii) F2 Penyelidikan dan pembangunan (1m)
H2 Mengekalkan hidupan liar dan habitatnya supaya khazanah alam terpelihara (1m)

Terima jawapan murid yang sesuai

BAHAGIAN >>>C

3. (a) F1 Ketidakseimbangan ekosistem (1m)
H1 Menjejaskan interaksi antara hidupan liar dengan tumbuh-tumbuhan semula jadi / memutuskan siratan makanan (1m)
F2 Ekopelancongan terjejas (1m)
H2 Kepupusan pelbagai hidupan liar yang unik / menjejaskan daya tarikan pelancong (1m)
F3 Peningkatan kadar pengangguran (1m)
H3 Aktiviti ekopelancongan terjejas – penduduk setempat kehilangan pekerjaan (1m)
- (b) F1 Penguatkuasaan undang-undang (1m)
H1 Pemantauan, rondaan, amaran, hukuman dan denda / mengawal kelulusan lesen memburu haiwan (1m)
F2 Menubuhkan pusat perlindungan hidupan liar (1m)
H2 Tempat kediaman, habitat yang lengkap dengan sumber makanan, kawasan pembiakan (1m)
F3 Larangan aktiviti perdagangan hidupan liar (1m)
H3 Hukuman yang lebih berat terhadap pesalah yang menyeludup dan memperdagangkan hidupan liar sebagai haiwan peliharaan dan sumber makanan (1m)
F4 Penyelidikan dan pembangunan (1m)
H4 Mengenal pasti habitat dan makanan yang sesuai / jenis penyakit dan kaedah rawatan (1m)

Fokus KBAT

1. Kemusnahan kawasan hutan yang luas menyebabkan kemusnahan habitat hidupan liar dan keseimbangan ekosistem yang menjejaskan rantaian makanan yang mengakibatkan kekurangan sumber makanan bagi hidupan liar.
2. (a) Industri ekopelancongan akan terjejas akibat kekurangan hidupan liar sebagai daya tarikan pelancong.
(b) Generasi masa hadapan akan kehilangan peluang mengetahui dan mempelajari tentang hidupan liar negara.
(c) Penduduk tempatan kehilangan pekerjaan akibat pengurangan aktiviti ekopelancongan.
3. (a) Sentiasa membantu dan bekerjasama untuk memelihara habitat hidupan liar.
(b) Melaporkan kepada pihak berkuasa tentang aktiviti-aktiviti yang boleh mengancam hidupan liar.
(c) Dilarang memelihara atau menyimpan hidupan liar, terutama yang diancam kepupusan.